

Kohtaamispaikat osallisuuden, kohtaamisen ja vertaistuen näkökulmasta –

MLL:n perhekahvilat

Katja Rippstein 8.4.2022

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

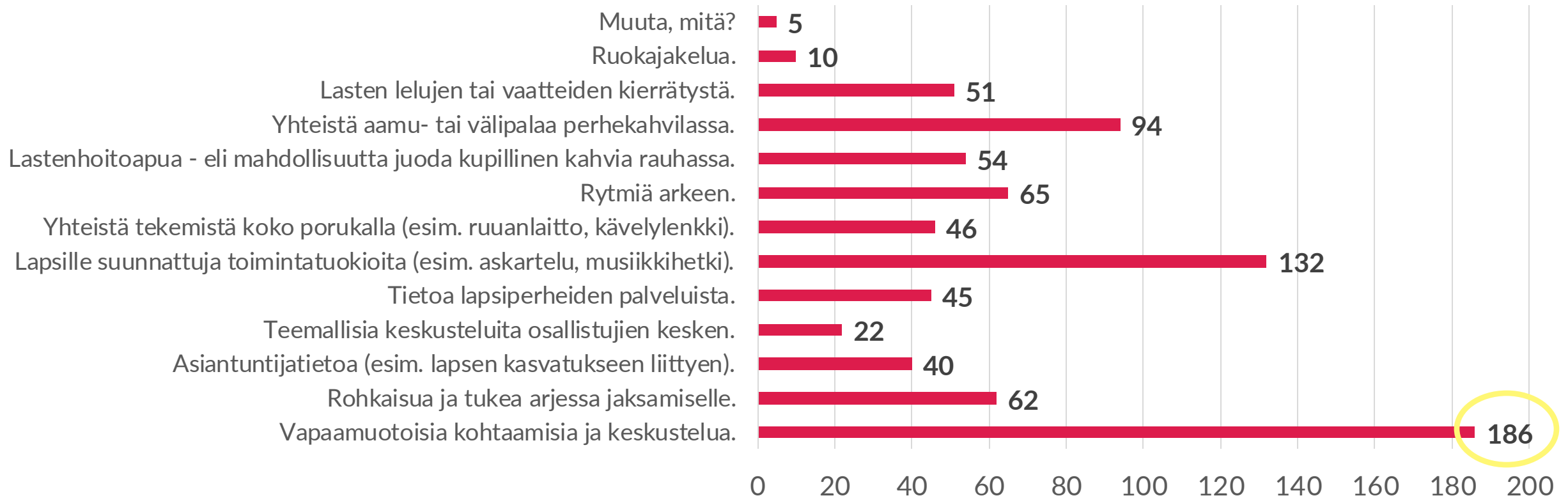
LAPSET ENSIN

Mikä on perhekahvila?

- Perhekahvila on lapsiperheiden kohtaamispaikka
- Se tarjoaa vanhemmille mahdollisuuden tavata samassa elämäntilanteessa olevia vanhempia sekä vaihtaa kokemuksia ja ajatuksia heidän kanssaan
- Lapset saavat perhekahvilassa seuraa ja mukavaa tekemistä.
- Perhekahvilat pyörivät valtaosin vapaaehtoisvoimin
- Vapaaehtoiset saavat ohjausta ja koulutusta tehtävään
- V. 2021 oli 430 perhekahvilaa eri puolella maata

Mitä toimintaa vanhemmat toivovat? (N=209)

Perhekahvilatutkimus 2020

- tarkoituksena oli selvittää, millaisia **merkityksiä** vanhemmat liittävät perhekahviloihin perheidensä **arjen näkökulmasta** ja **millaista tukea** vanhemmat kokivat saaneensa **vanhemmuuteen**.
- Tieto kerättiin kuudesta (6) MLL:n paikallisyhdistysten vapaaehtoisten vetämistä perhekahviloista haastatteleamalla etupäässä puhelimitse
- Haastatteluja tehtiin 24, joista 16 oli kahvilankävijöitä ja 8 vapaaehtoista ohjaajaa

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

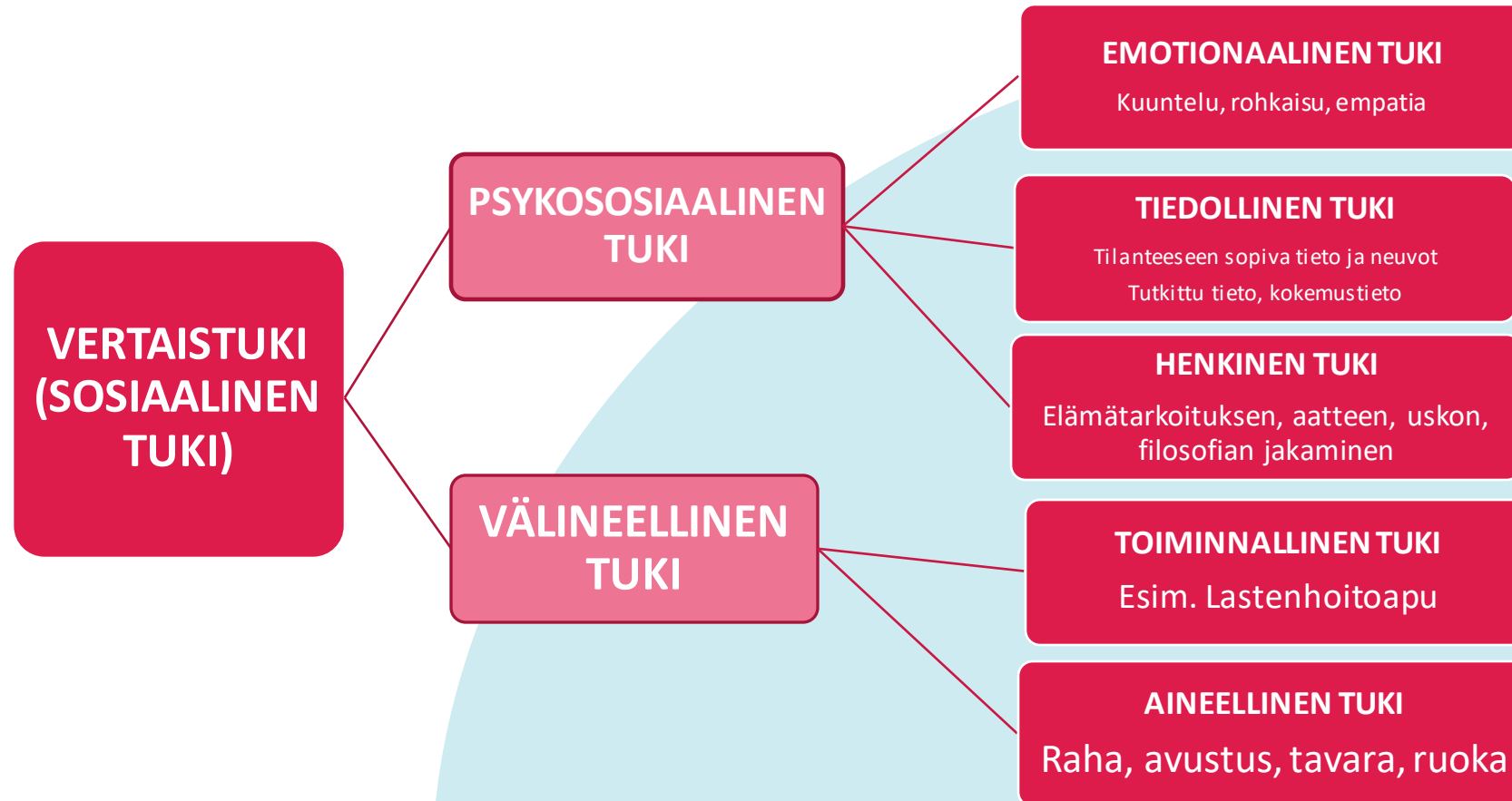
Kuva: Päivi Karjalainen

Ohjausryhmä ohjasi tutkimustyötä

Tutkimustyötä (*tutkija Laura Autio*) tuki ohjausryhmä, johon osallistuivat: *Mirjam Kalland* (Helsingin yliopisto), *Anna Rönkä* (Jyväskylän yliopisto), *Marjatta Kekkonen* (THL), *Milla Kalliomaa* (MLL), *Marie Rautava* (MLL) ja *Tarja Satuli-Kukkonen* (MLL)

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys

Perhekahvilan merkitykset

1. Vertaisten kohtaaminen ja seura (emotionaalinen tuki)

Merkitys arjessa	Vanhemmalle	Lapselle
Kohtaaminen ja seura	Juttutuokiot, nähyksi tuleminen, tutustuminen uusiin, ystävystyminen, yhteenkuuluvuus, luottamus	Toisten lasten seura, yhteisleikit, puuhien katselu, tottuminen muihin lapsiin, ystävystyminen, monipuoliset leikit, rohkaistuminen
Keskustelut	Moninäkökulmaiset keskustelut, samankaltaiset kokemukset, huolien pohtiminen yhdessä, kuulluksi tuleminen	
Tuki arjen jaksamiselle ja myönteiselle mielelle	Helpotus väsymykseen, Voimien saanti, mielen piristymisen, hengähdys hetki, oma aika	Energian purkaminen, mielihahan ja ikävien tunteiden unohtaminen (esim. hampaiden tulo)

*“Mikään ei ole auttanut
niin paljon jaksamista ja turvaa
kuin muiden kanssa juttelu”*

”Lapsen kannalta hirveen tärkeeks on tullu se, että kahvilassa näkee muita lapsia, että kun ei sillä tavalla oo ihan ikätovereita lähipiirissä, niin se, että näkee niitä muita lapsia. Ja sitten aatellen sitä, että kun tulee päivähoitoon lähtö syksyllä, niin -- vähän totutella siihen muitten lasten seurassa olemiseen.”

2. Tiedon jakaminen (tiedollinen tuki)

Merkitys arjessa	Vanhemmalle	Lapselle
Kokemustieto	Tiedot, neuvot, vinkit lapsiperhearjesta eri-ikävaiheissa, paikkakuntatietoisuus, oman kokemustiedon jakaminen	
Asiantuntijatieto	Tietoa lapsiperheiden palveluista, harrastuksista ja lastentuotteista	
Arviointituki ja mallioppiminen	Muiden perheiden toiminnan tarkkailu ja vertaaminen oman perheen toimintaan. Ymmärrys keskustelujen pohjalta, että muillakin on samanlaista	Kielitaidon oppiminen, asioiden kokeilu, harjoittelu, vuorovaikutustaidot
Oman osaamisen kehittäminen	Ammatillisen osaamisen vahvistuminen	Motoriset taidot, uudet leikit, askartelu, omatoimisuus

*"Kun sä kohtaat muita vanhempia ja tajuat että hei, nää kaikki lapset kehittyvät omaan tahtiin ja **et on muitakin lapsia, jotka ei oppikirjan mukaan tästä asiasta kehity, niin se tavallaan tuo semmosta rauhaa itelle. Et vaikka ne faktat tietää, mut sitten kun sä juttelet niistä muitten kanssa, niin se konkretisoituu itelle ja lievittää sitä huolta siitä asiasta"***

Vertaisten merkitys korostuu

- **Vertaisten jakama kokemustieto** (mm. kokemuksen kautta omaksutut tiedot, neuvot ja vinkit) tarjosi tukea vanhemmuudelle siten, että vanhempi sai sen kautta helpotusta sekä haastaviin vanhemmuuden vaiheisiin että arkisempiin vanhemman toimiin
- **Asiantuntijatieto** lisäsi vanhempien tietämystä esimerkiksi lapsiperheiden palveluista (mm. neuvola, varhaiskasvatus) ja aktiviteeteista sekä lastentuotteista, joiden hyödyntäminen tuki vanhemmuutta konkreettisesti.
- **Kokemustiedon** merkitystä vanhemmuuden tuessa korostettiin selvästi asiantuntijatiedon merkitystä enemmän.

3. Mukavaa perheen yhteistä ajanviettoa (toiminnallinen tuki)

Merkitys arjessa	Vanhemmalle	Lapselle
Ajanviettopaikka	Vanhempien ja lasten ajanviettopaikka, perheenjäsenten kahdenkeskiset hetket, mielekäs tekeminen	
Rytmiä arkeen	Säännöllinen arkirytmii, vaihteleva ympäristö, mielekäs arjen täyte	
Osallistuminen toiminnan ylläpitoon	Osallisuuden kokemukset, merkityksellisyys	
Matala kynnyks osallistua	Perheiden tasavertaiset mahdollisuudet osallistua: maksuttomuus, turvallisuus, helppo saavutettavuus, itselle sopiva tapa osallistua	
Lastenhoitoapu	Jaettu vastuu, lasten yhteinen ohjaaminen ja auttaminen (esim. tarvikkeiden lainaaminen, pukemisapu)	

” Tulee joku rytmi siihen arkeen, että tietää, että nytten tiistaina taas mennään kahvilaan ja että se arkiviikko rytmittyy tämmösillä asioilla, että sitä pysyy tietyt asiat, et silloin ja silloin on hoitopäivät ja sit mennään kahvilaan ”

4. Yhteinen ruokahetki (aineellinen tuki)

Merkitys arjessa	Vanhemmalle ja lapselle
Kahvilassa tarjottu aamupala	Edullisuus Joustavuus: arjen helpottuminen Maittavuus vanhemmille ja lapsille Vaihtelu kotiaamupalaan Aamupala perheiden yhteisenä hetkenä

*”Mä tykkään siitä, kun siellä on se aamupala. -- Se on tosi kiva, et kun mekin ite asutaan syrjäkylällä, niin vaikka me kotona syödään se aamupala, ja silloin kymmeneltä alkaa se perhekahvila, **niin sitten kuitenkin olis jo tosi kiire syömään sitä lounasta kotia, ja ois jo tosi nälkä, mutta kun siellä on sitä leipää tarjolla pienellä kahvimaksulla, niin se on tosi hyvä ollu**”*

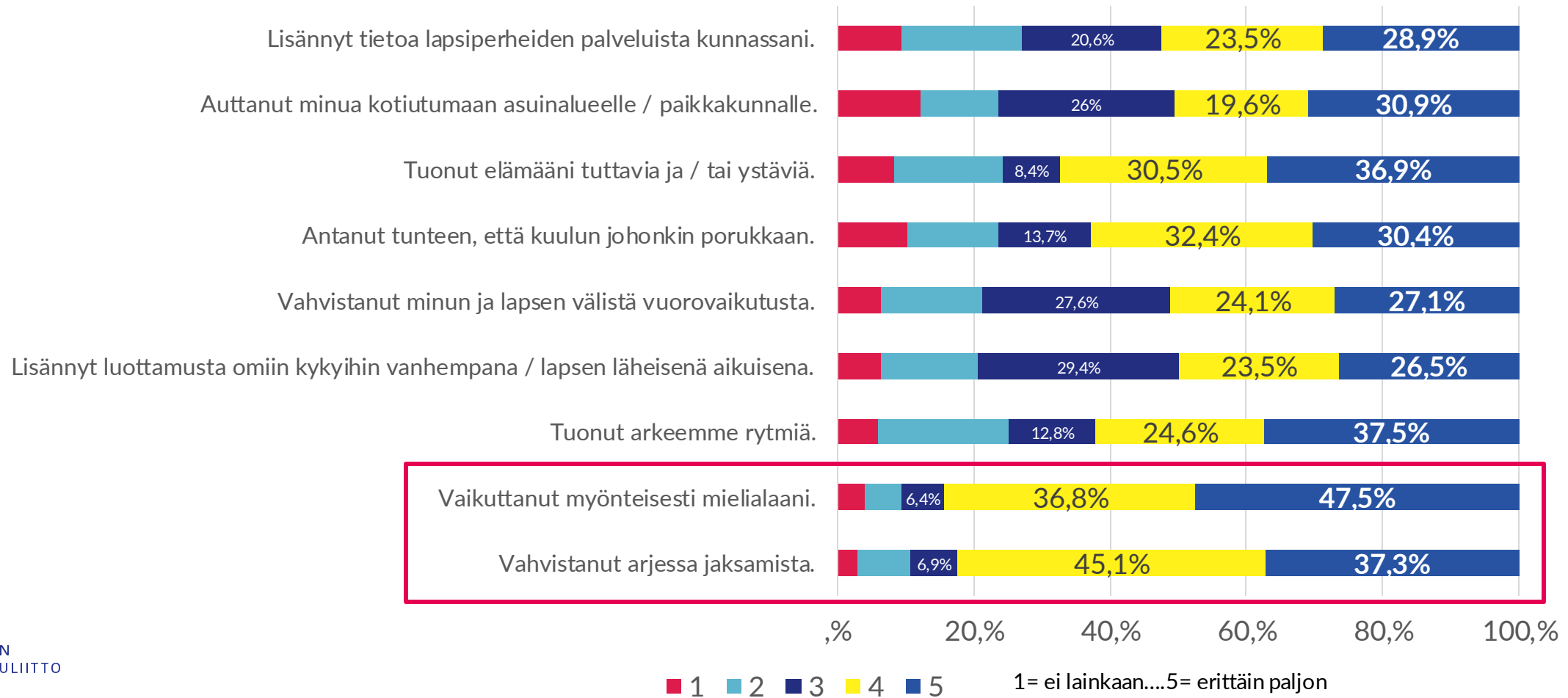

” Jos on haastavaa omien lapsien kaa, niin jotenkin se, että saa siihen sitä apua tai sellasta hyväksyntää, että vaikka itestä tuntuu, että on paska vanhempi, tai että mieltii että teinkö mä nyt oikein, mutta että sitten kun saa sitä tukea niiltä muilta, että en tehny väärin tai oli ihan oikein tehdä noin. Tai vaan vaikka se, että saa purkaa ja jakaa jotenkin niitä tilanteita, mitä itellä on ollu, ja joku tietää, mistä puhuu. ”

TIIVISTYS

Perhekahvilan merkitys ilmeni sekä ajanvieton mahdollisuuksina etenkin vertaiskokemusten kautta. Vanhemmille kahvilat tuovat monipuolista vertaistukea niin arkeen kuin vanhemmuuteen ja lapsille leikkejä ja oppimiskokemuksia muiden lasten seurassa. Koronaepidemia poikkeusoloineen korosti entisestään perhekahviloiden merkitystä.

Perhekahvilassa käynnin hyödyt

Kiitos!

<https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/perhekahvilat/>

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN